

Årlig plan mot diskriminering och kränkande behandling 2021-2022

Ansvariga rektorer: Gunnel Alm Sköldén
   Patrik Lindström
   Anna Lundell Klein
   Camilla Rejsmar

Innehåll

DEL 1	INLEDNING	3
	Beskrivning av skolan.....	3
	Vision och grundsyn	3
	Definitioner av centrala begrepp i den årliga planen.....	3
	Medverkande i framtagandet av planen	4
	Delaktighet och inflytande	4
	Förankring av årlig plan mot diskriminering och kränkande behandling.....	5
	Uppföljning	6
DEL 2	UTVÄRDERING LÄSÅRET 2020-21	7
	Resultat av trygghetsenkäten	7
	Uppföljning och utvärdering av förra årets åtgärder	8
DEL 3	ÅTGÄRDER LÄSÅRET 2021-2022	10
	Skolans främjande och förebyggande arbete	10
	Planerade aktiviteter läsåret 2021-2022	11
DEL 4	ÄRENDEGÅNG OCH ÅTGÄRDANDE ARBETE	13
	Elev upplever sig kränkt av en annan elev.....	13
	Elev upplever sig kränkt av personal	13
	Personal upplever sig kränkt av elev.....	14
	Personal upplever sig kränkt av personal	14
	Sekretess, handläggning och dokumentation	14
	För ytterligare stöd	15
	Skollagen 2010:800	16
	Diskrimineringslagen 2008:567	18

DEL 1 INLEDNING

Såväl Diskrimineringslagen (2008:567) som Skollagen (2010:800) reglerar skolans ansvar att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt att verka för allas lika rättigheter och möjligheter. Ytterligare relevanta styrdokument är t ex Barnkonventionen, Arbetsmiljölagen, Europakonventionen artikel 14, Regeringsformen 1 kap 2§, Brottsbalken, Socialtjänstlagen 14 kap 1§. Krav på årlig plan där föregående års åtgärder följs upp samt utvärderas och kommande års åtgärder planeras föreligger. Denna plan avser läsåret 2021-2022.

Beskrivning av skolan

Hagagymnasiet är en kommunal skola i Norrköpings kommun. Här går drygt 750 elever som bedriver studier inom de nationella programmen **Barn och Fritid** (kallas Ledarskap) **Samhällsvetenskap** och **Naturvetenskap**. På Haga finns även en tvärvetenskaplig gymnasieutbildning samt introduktionsprogrammet **Individuellt Alternativ** (IA). Under läsåret 20/21 bedrev IA undervisning på Sandbyhov pga renovering i de ordinarie lokalerna men är från augusti 2021 tillbaka på Hagagatan. Huvuddelen av verksamheten bedrivs på Hagagatan 36 och har Utbildningskontoret som huvudman.

Hagagymnasiet är indelat i fyra enheter med varsin ansvarig rektor enligt följande:

Skolenhet blå, Gunnel Alm Sköldén

Skolenhet grön, Patrik Lindström
Skolenhet röd, Anna Lundell Klein
Skolenhet gul, Camilla Rejsmar

Samhällsvetenskap, Naturvetenskap och
Tvärvetenskaplig utbildning
Naturvetenskap
Barn och Fritid/Ledarskap
Individuellt Alternativ,
NIU/Idrottsutbildningar samt ansvar för
elevboendet

Vision och grundsyn

Till Hagagymnasiet kommer alla elever som de är. De känner sig trygga och respekterade. Diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling förekommer inte. Här är det en självklarhet att alla elever har samma rättigheter och möjligheter. Det gäller oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Hagagymnasiets värdegrund utgår från tre centrala begrepp: **omtanke, samarbete och möjligheter**. Dessa värden vill vi förmedla till alla som studerar vid, arbetar på och besöker vår skola och därför agerar vi, personal och elever, i enlighet med dessa värdeord.

Definitioner av centrala begrepp i den årliga planen

Med begreppet **likabehandling** menas att alla elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter. Med **elev** avses den som utbildas eller söker till utbildning som regleras i skollagen. Begreppet **huvudman** avser den som är huvudman för skollagsreglerad verksamhet, dvs den ansvariga kommunala nämnden eller styrelsen för fristående verksamheter.

Trakasserier, kränkande behandling och/eller diskriminering sker inte bara på skoltid. Rutinerna i detta dokument omfattar därför även händelser som sker utanför skoltid till exempel via sociala media.

Diskriminering sker direkt (någon missgynnas av beslut/agerande) eller indirekt (någon missgynnas av ett till synes neutralt förfaringsätt men som i praktiken innebär att någon behandlas sämre) och har samband med diskrimineringsgrunderna (se nedan). Med begreppet **trakasserier** avses ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet **kränkande behandling** innebär ett uppträdande som *utan att ha samband* med någon diskrimineringsgrund kränker någons värdighet. Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. En kränkning kan utföras vid ett tillfälle eller vara återkommande. Kränkningar kan i handling vara:

- fysiska (t ex att bli utsatt för slag och knuffar),
- verbala (t ex att bli hotad eller kallad hora eller bög),
- psykosociala (t ex att bli utsatt för utfrysning eller ryktesspridning) och/eller
- text- och bildburna (t ex genom klotter, brev, lappar, mejl, sms eller sociala media).

Med diskrimineringsgrunden

...**kön** avses att någon är kvinna eller man. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som planerar att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

...**könsöverskridande identitet eller uttryck** avses vad som ofta brukar kallas transpersoner. Det är ett paraplybegrepp för människor som bryter mot samhällets normer för könsidentitet och könsuttryck.

...**etnisk tillhörighet** menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. Alla kan därför bli utsatta för etnisk diskriminering

...**religion eller annan trosuppfattning** avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam eller övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism och agnosticism. Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar som inte har samband med religion omfattas inte.

...**funktionsnedsättning** menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom från födseln. Tillfälliga begränsningar av en persons funktionsförmåga är inte en funktionsnedsättning i diskrimineringslagens mening. En funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel- och synskador med mera.

...**sexuell läggning** avses hetero-, homo- eller bisexuell läggning.

...**ålder** avses diskriminering som har med en persons ålder att göra.

Medverkande i framtagandet av planen

Hagagymnasiets årliga plan mot diskriminering och kränkande behandling tas fram av skolans ledningsgrupp i samarbete med elevhälsoteam (EHT), elever och personal.

Delaktighet och inflytande

På Hagagymnasiet har en systematik för elevdemokrati skapats som omfattar bl a mentorstid, klassråd, programforum och skolkonferens. För att nå förankring i alla klasser/grupper för detta arbete finns

såväl elevombud som elevskyddsombud. Skolan har också en mycket aktiv elevkår som arbetar för alla elevers bästa.

Hagatimmen: Skolan erbjuder två tillfällen/vecka då elever kan få stöd av sina lärare. Tiden används också för arbete relaterat till elevdemokratiska processer. Exempelvis samlas elevombud och elevkår här och programforum genomförs.

Mentorstid: Hålls varje vecka och tar upp frågor som rör trivsel, trygghet, pedagogik och klass- och gruppangelägenheter.

Klassråd/Mentorsgrupp: Hålls två till tre gånger per läsår tillsammans med mentor.

Programforum (på nationella program)/Trivselgrupp (på Individuellt Alternativ): genomförs tre gånger per år och aktuella ämnen kopplade till skolans mål *Trygghet, Kunskap* och *Ledarskap* tas upp tillsammans med elever, lärare, rektor och ibland även representant från Elevhälsan.

Skolkonferens: Ett beslutande organ som tar beslut om nästa läsårs policydokument, exempelvis ordningsregler och årlig plan mot diskriminering och kränkande behandling. Skolkonferensen träffas en gång under våren och består av lika antal elever och personal.

Elevombud: Varje klass väljer två elevombud. Elevombuden träffas tillsammans med elevhälsan och representant för skolledningen några gånger per termin. Elevombudens uppgift är att på olika sätt verka för trivsel, trygghet, lika rättigheter, allas lika värde och att motverka kränkningar, trakasserier, mobbning och utanförskap. Elevombuden är genom sitt uppdrag också med och bidrar till, utarbetar och förankrar den årliga planen och skolans ordningsregler.

Elevskyddsombud: Bland elevombuden väljs ett antal elever ut som också fungerar som elevskyddsombud och deltar vid skyddsrund. Elevskyddsombuden får ytterligare utbildning för att kunna utföra sitt uppdrag.

Elevkåren: En självständig organisation som samarbetar tätt med skolledning och anordnar olika aktiviteter för att främja en god miljö på skolan. Elevkårens arbete har genom åren bland annat resulterat i fria sanitetsbindor på skolan, eventet Hagaween, schackturnering, Alla hjärtans dag-aktiviteter, Pride-event och Killer Games. Ända sedan pandemin började, så har Elevkåren aktivt bidragit till att försöka fånga upp hur eleverna på Haga har det. Kåren har med stort engagemang försökt att hitta på anpassade aktiviteter som går att genomföra på smittsäkert vis, bl a har digitala tävlingar anordnats.

Juniorambassadörer för EU: Ambassadörerna verkar över programgränserna för att uppmuntra fler ungdomar att våga vara delaktiga i demokratiska processer.

Förankring av årlig plan mot diskriminering och kränkande behandling

Årlig plan mot diskriminering och kränkande behandling utvärderas på skolkonferensen och där tar också beslut om ny plan för nästa läsår. I början av höstterminen avsätts tid där varje mentor går igenom planen med sin elevgrupp. Rektorerna tar även upp den på ett stormöte i aulan under höstterminen, under förutsättning att större samlingar anses lämpliga. På möte för vårdnadshavare för ettorna på hösten lyfter rektorerna fram planen för nya elever och deras vårdnadshavare. Kuratorerna finns vid behov tillgängliga vid information för årskurs ett. Skolledningen går igenom planen med personalen på ett personalmöte under höstterminen.

Uppföljning

Löpande uppföljning, skolnivå: Varje vecka träffar rektor elevhälsoteamet (EHT) och går igenom det aktuella läget på skolan. Årligen genomförs en skydds rond, där deltar bland annat elevskyddsombud, EHT och skolledningen. Den fysiska och psykosociala arbetsmiljön går igenom och förbättringar föreslås. Varje vårtermin görs en trygghetsenkät bland eleverna. Den tar upp frågor om trygghet och likabehandling på skolan. Den årliga planen följs upp och utvärderas av ledningsgruppen och vid skolkonferensen.

Löpande uppföljning, klass-/grupp nivå: På klassråd och mentorstid. Skolans elevombud har uppdraget att lyfta likabehandling, trygghets- och trivselsfrågor inklusive ordningsregler på dessa tider. Klassråd och mentorstid finns angivna i skolans kalendarium.

Löpande uppföljning, individnivå

Elevers trygghet, trivsel och hur eleven upplever sig bemött av elever och personal tas upp vid utvecklingssamtalen som hålls varje termin. Som en del i vårt systematiska kvalitetsarbete meddelas rektor och resursteam om eventuell otrivsel. Skolsköterskorna genomför hälsosamtal med elever under årskurs ett. En viktig del är att lyssna in elevens upplevelse av sin hälsa (fysisk och psykisk), sin trivsel på skolan och att samtala om hur ohälsa kan förebyggas.

DEL 2   UTVÄRDERING LÄSÅRET 2020-21

Resultat av trygghetsenkäten

Utformningen av trygghetsenkäten har under höstterminen 2020 genomlysts av skolans elevombudsorganisation. Enkäten genomfördes senast våren 2019, då den abrupta omställningen till distansundervisning bidrog till att enkäten inte besvarades våren 2020. Årets underlag jämförs nedan med de svar som gavs våren 2019. Vissa frågor besvaras enligt en skala 1-10. Det mest positiva svarsalternativet är 10. Liksom i tidigare enkätunderlag, tolkas svar från 5 och uppåt som positiva. Andra frågor besvaras ja/nej. Svarefrekvensen ligger på jämförbar nivå mellan åren.

Frågeställning	Trygghetsenkät 2019 andel positiva svar	Trygghetsenkät 2021 andel positiva svar
Trivs du på skolan?	95,6%	97,5%
Känner du dig trygg i skolan?	94,6%	96,2%
Känner du dig trygg i din klass?	96,6%	96,8%
Har du någon vän att vara med på skolan?	96,2%	97,3%
Hur väl känner du till Hagas likabehandlingsplan? (Årlig plan [...])	81,4%	84%
Tycker du att Haga arbetar aktivt för likabehandling på skolan?	89,7%	93%
Känner du att du är accepterad som du är på Haga?	96%	97%
Finns det särskilda platser på skolan som du upplever som otrygga? (siffran anger den andel som svarat "ja")	15,6%	9,2%
Har du blivit utsatt för sexuella trakasserier? (siffran anger den andel som svarat "ja")	5,6% motsvarar 25 personer	2,7% motsvarar 12 personer
Har du blivit utsatt för kränkande behandling? (siffran anger den andel som svarat "ja")	6,3% motsvarar 28 personer	4,1% motsvarar 18 personer
Upplever du att det finns personal att prata med vid behov? (siffran anger andel positiva svar)	93%	93%

Uppföljning och utvärdering av förra årets åtgärder

Från årets Trygghetsenkät framträder sammanfattningsvis en bild av att de åtgärder som planerats och genomförts haft god avsedd effekt. Flera av aktiviteterna som ett vanligt år görs vid läsårsuppstart fick planeras om, några sköts på framtiden och några ställdes in pga pandemin. Under läsåret blev vi alla skickligare på att hantera de digitala alternativ som erbjöds och skolan kunde genomföra många av de planerade åtgärderna fast i annan form än vanliga läsår. Den uppkomna situationen tvingade också fram helt nya trygghetsrelaterade åtgärder under läsårets gång.

Svarsunderlaget som redovisas ovan pekar trots alla förändringar, omställningar och trots detta på väldigt många sätt ovanliga läsår på hög upplevd trygghet. Skolan arbetar utifrån ambitionen att öka elevernas upplevda känsla av trygghet då detta i sin tur ger goda förutsättningar för en arbetsmiljö fri från diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Arbetsmiljön på Haga upplevs god, både den fysiska miljön och den psykosociala. Elevernas upplevelse är att de accepteras som de är och att skolan arbetar aktivt för likabehandling. Man känner sig trygg både på skolan i stort och i sin egen klass samtidigt som man anger att man i hög grad har en vän att umgås med på skolan. Årets siffror för dessa frågor är alla högre än föregående år. Vi ser också hur ett färre antal elever än tidigare skattar att det finns miljöer som är kopplade till otrygghet samt att de blivit diskriminerade, trakasserade och/eller kränkta, vilket är mycket positivt.

Nedan följer några reflektioner som görs utifrån det svarsunderlag enkäten visar. Åtgärder som tagits fram löpande under läsåret beskrivs. Åtgärder/aktiviteter för kommande läsår beskrivs i planens nästa del.

I enkäten synliggörs en ny sorts svar och kommentarer, som bedöms vara coronarelaterade och helt avhängiga det år vi lagt bakom oss. På frågan om otrygga platser hittas exempelvis följande formuleringar, vilka inte går att hitta i tidigare enkätresultat överhuvudtaget:

- *"där det finns mycket folk"*
- *"många människor på ett litet utrymme"*
- *"[caféet, där] det brukar samlas stora folkmängder"*

En annan sorts svar känns igen från tidigare år, men i mycket lägre grad jämförelsevis:

- *"aulan"*

Vad gäller begreppet **trygghet** generellt, så ser vi att det sedan mars 2020 till viss del klätts i ny form: att känna trygghet för att inte hamna i situationer som innebär trängsel och därmed förhöjd smittorisk. Sedan skolan åter öppnade för närundervisning i augusti 2020 har många åtgärder vidtagits. Utarbetande av och förankring av dessa åtgärder har skett i elevgrupperingar av flera slag, via t ex Elevkår, Programforum och Elevombudsorganisationen. Personalen har varit delaktiga som individer, som arbetslag och via facklig samverkan, inte minst. Allas bidrag har varit mycket värdefulla.

Trygghetsinsatser av många olika slag har under läsåret vuxit fram. En åtgärd som initialt vidtogs av coronarelaterade skäl var en uppdelning av personal på skolans boende. Personalen började jobba riktat mot vissa elever för att begränsa kontaktytorna. Detta fick en oväntad positiv konsekvens: de täta relationer och goda kontakter som naturligt uppstod.

Ytterligare åtgärder som kommit till under året är att Elevhälsan sedan mars 2020 ökat sin närvaro och aktivitet på skolans sociala media. Syftet har varit att påminna om att man som elev, även under distansundervisningsförhållanden, alltid kan söka stöttning hos Elevhälsan. Det har kanske varit viktigare än någonsin att stötta eleverna i sitt välmående, då vi inte rört oss samtidigt i lokalerna så

som vi alla är vana. Att mötas via skärmen har blivit en naturlig del även av Elevhälsans vardag i deras arbete med och för elever.

Dessutom har Elevhälsan på flera av de nationella programmen genomfört samtalsgrupper. Syftet är dels att Elevhälsan etablerar en ingång och kontakt med eleverna, så att tröskeln för att på egen hand söka stöd vid behov är lägre och dels för att främja tryggheten och samtalsklimatet mellan eleverna i klasserna. Ett annat viktig del för samverkan och främjande av trygghet har varit att Hagas Elevombudsorganisation under ledning av rektor, kurator och elevassistent nystartades under höstterminen 2020. Detta forum har under läsåret varit betydelsefullt för den elevdemokratiska processen och som kanal för att fånga upp det allmänna läget på skolan. Ett arbete som syftar till att vidare utveckla skolans elevdemokrati via en av skolans förstelärare har också inletts under läsåret.

En sista reflektion rör de 93% av eleverna som anger att det finns personal att prata med vid behov. Detta är för oss en väldigt positiv skattning, då skolan pga sjukfrånvaro inte haft en ordinarie bemanning inom Elevhälsan sedan tidig hösttermin 2020. Vi vet dock att den Elevhälsopersonal som varit på plats samt alla andra yrkeskategorier, inte minst mentorerna, dragit ett väldigt tungt lass här.

Den aktivitet som kanske mest av alla fått stå tillbaka pga pandemin var den önskan som framkom från eleverna på skolkonferensen i maj 2020: att skapa forum/arenor för att lära känna varandra mellan årskurserna inom samma program. Mentorerna och lärarna i arbetslagen fick genom beslut vid skolkonferensen i uppdrag att arbeta vidare med frågan i samverkan med eleverna, då form och omfattning behöver kunna se olika ut mellan elevgrupper och arbetslag. Skolkonferensen 2021 gör ett omtag i frågan inför kommande läsår.

Årets enkätunderlag saknar helt svar från eleverna på Individuellt Alternativ (IA). Uppföljning sker på annat vis. De åtgärder som gjorts sedan förra enkäten var riktade mot lovaktiviteter, vilka utvecklats under detta läsår för att främja elevernas kontinuitet i skolgång och närvaro. Även aktiviteter med rörelseinslag med syftet att främja fysisk och psykisk hälsa har introducerats. På IA har trivselgruppen under läsåret arbetat närmre mentorsgrupperna och fokuserat innebörd och betydelse av begreppen Trygghet, Kunskap och Ledarskap (dvs, det som de nationella programmen gör under Programforum). Störst tyngd läggs i detta sammanhang på Trygghetsbegreppet.

DEL 3 ÅTGÄRDER LÄSÅRET 2021-2022

Skolans främjande och förebyggande arbete

Som nämnts ovan så har många av de traditionsenliga aktiviteterna för att främja gemenskap, trygghet och trivsel stöpts om under det gångna året. Vårt arbete inför kommande läsår förutsätter ATT aktiviteter med detta syfte fortlöper och vi bär med oss en medvetenhet att vi även framgent kan behöva ser över HUR aktiviteterna kan genomföras. Vi ser också att flera av de insatser som under senaste åren vidtagits av åtgärdande anledning, efter uppföljning och utvärdering behållits i årshjulet och istället antagit främjande och förebyggande karaktär.

Allt arbete utgår från vår värdegrund, där elever och personal förväntas agera i enlighet med skolans tre värdeord: **omtanke, samarbete** och **möjligheter**. Därpå vilar den systematik av elevdemokrati inklusive förankring, delaktighet och inflytande som beskrivits tidigare i planen. Dessa delar upprepas därför inte här.

Nedan följer exempel på hur det främjande och förebyggande arbetet integreras i undervisningen för att säkerställa långsiktighet och hållbarhet över tid i dessa frågor. Exempel ges också på hur detta arbete hanteras på skol-, program-, och klassövergripande nivå där aktiviteter av olika slag genomförs med syfte att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkningar genom att

- lära känna varandra och skolans alla yrkeskategorier,
- främja gemenskap och bygga vi-känsla,
- främja trygghet och trivsel,
- främja respekt för allas likheter och olikheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Exempel på aktiviteter integrerade i undervisningen

Många exempel visar på breda, ämnesövergripande samarbeten, där allt från genusfrågor, livsstil och kroppsideal, allas lika värde och mänskliga rättigheter genom tiderna, normer och normkritik fokuseras. Diskrimineringsgrunden 'funktionsnedsättning' har också en central plats i undervisningen dock i mer specifika kurser. Även områden som identitet, sexualitet, vänskap och relationer är återkommande i lärarnas upplägg, där de olika ämnenas respektive centrala innehåll erbjuder stora möjligheter till integrering i undervisningen.

Frågor som direkt rör de sju diskrimineringsgrunderna behandlas naturligt när arbetsliv, -miljö, -säkerhet och -rätt tas upp i undervisningen. För de elever som går ett yrkesprogram blir dessa delar centrala då man både genom teoretiska studier och arbetsplatsförlagt lärande förbereds för att vara anställningsbar efter avslutade gymnasiestudier.

Dessutom bidrar flera av skolans lärare med exempel från undervisningen där mångfalds- och interkulturalitetsfrågor berörs; etnicitet, religion och politik, ursprung, samt språk som en maktfaktor lyfts också fram. Även i samband med dessa områden nämns ett stort antal ämnen, vilket tyder på att eleverna möter på det främjande och förebyggande perspektivet vid många tillfällen under sin skolgång.

Exempel på skol-, program- och klassövergripande aktiviteter

Under läsårets gång bjuds eleverna in till deltagande i aktiviteter av både större och mindre omfattning. Inledningsvis på höstterminen möter man som elev inslag så som introduktionsveckor, Haga Happening och lägerresor, allt med gemenskaps- trygghets- och trivselstärkande syfte. Längre fram under året går Hagaborg, temadagar, teaterbesök och

föreläsningar av stapeln. Mentorsgrupperna tar sig an olika värderings- och samarbetsövningar samt att samtalsgrupper under ledning av specialpedagog och kurator genomförs. Även friluft- och idrottsdagar (Gymnasieslaget) planeras i detta årshjul.

Eleverna får ta del av kommunens Globala veckor där bl a frågor om hållbar utveckling, konsumtion, resursfördelning och fair trade ges utrymme. Kulturella likheter och skillnader, nationalitet och etnicitetsbegrepp lyfts fram i samband med denna aktivitet. Mångfald av såväl språklig och kulturell karaktär lyfts ytterligare genom att Europeiska språkdagen uppmärksammas i september varje höst. Matsalen och kostpersonalen, genom de rätter som serveras, bidrar från sitt håll varje år med en Internationell vecka där återigen mångfald sätts i fokus.

Vikten av allas lika värde och lika rättigheter utifrån flera av diskrimineringsgrunderna lyfts fram vid flertalet tillfällen under läsåret. Extra uppmärksamhet ges vid FN-dagen, vid Förintelsens minnesdag och specifikt HBTQI-rörelsen uppmärksammas vid Alla hjärtans dag samt vid återkommande föreläsningar. Skolan har under hela året en regnbågsflagga uppsatt i trapphallen för att markera vikten av allas lika värde och rättigheter och i samband med Norrköpings Pridevecka tar Elevkåren ansvar för skolans representation. Det främjande och förebyggande arbetet för likabehandling på Haga belyser också funktionsvariationer genom en återkommande informationsdag, riktad till eleverna i årskurs ett.

Avslutningsvis ges ytterligare exempel på hur organisationen som helhet arbetar främjande och förebyggande med trygghet- och trivselfrågor i fokus.

- elevernas skåpsplacering
- könsneutrala toaletter
- anpassade lärmiljöer
- avskilda studieplatser
- klassrumsplaceringar
- klass- och gruppsammansättningar
- Elevehälsan deltar med regelbundenhet vid arbetslagens möten
- personal på Individuellt Alternativ äter pedagogisk lunch med eleverna

Planerade aktiviteter läsåret 2021-2022

Vi har valt att gå vidare med tre delar från svarsbilden som Trygghetsenkäten ger. Till att börja med bör åtgärder riktas mot de **otrygga platser** som fortfarande finns på skolan. Aulan upplevs förvisso tryggare än tidigare år, men skolan behöver fortsätta tänka kring hur den platsen kan göras *ännu* tryggare. Jämfört med tidigare enkäter saknas å ena sidan detta år vissa svar helt. En trolig anledning är att denna del av skolan (Plan 0) inte alls varit i bruk under läsåret. Inför att dessa lokaler åter ska användas nästa läsår behöver skolan vara förberedd. När det å andra sidan gäller den typ av svar vi aldrig sett förut, de vi bedömer som "coronarelaterade", så behöver samtalen om alla de redan vidtagna åtgärderna fortsätta, beroende på hur pandemin fortskrider. Många elever på samma plats har kommit att bli en otrygghetsfaktor.

Den andra slutsatsen från Trygghetsenkäten berör de svar som ges avseende **sexuella trakasserier och kränkningar**. Tendensen är glädjande nog positiv, antalet elever som upplevt sig utsatta är lägre, men utifrån en självklar vision där detta *inte alls* förekommer, behöver skolan arbeta vidare.

De två vanligaste anledningarna till att man upplever sig ha blivit utsatt för sexuella trakasserier handlar om att man blivit utsatt verbalt följt av att man blivit vidrörd fysiskt på oönskad sätt,

varav några få fall av det verbala slaget anges ha skett på nätet/via sociala media. I de övriga fallen av kränkningar, som inte är av sexuell karaktär, uppger så många som en tredjedel att de egentligen inte vet varför de blivit utsatta. Övrig svarsalternativ anger social utfrysning och/eller verbala kränkningar. Även här sker några få fall på nätet/via sociala media. De svarsalternativ vi prioriterar att arbeta vidare med har med **kön, könsuttryck, könsöverskridande identitet samt etnisk tillhörighet att göra.**

Slutligen reagerar vi på **en diskrepans som framkommer**: svaren från Trygghetsenkäten visar att eleverna i hög grad (93%) upplever att det finns personal att prata med vid behov. Men svaren visar också att eleverna i samband med att ha blivit utsatta för sexuellt trakasserier eller kränkning till endast 17% respektive 42% av fallen faktiskt tog kontakt med personal. När denna fråga tas upp med skolans elevombud ges en bild av att den låga andelen som tar kontakt med personal kan ha att göra med att man som utsatt elev ibland upplever att personal ger det som hänt för stora proportioner och då undviker man hellre att kontakta en vuxen. Detta behöver skolan möta på bättre sätt.

DEL 4   **ÄRENDEGÅNG OCH ÅTGÄRDANDE ARBETE**

På Hagagymnasiets intranät finns en blankett "Händelserapport" (under "Dokument", flik "Arbetsmiljö"). Den personal som ser eller får information om kränkning eller trakasserier har skyldighet att dokumentera händelsen och lämna vidare till rektor enligt Skollagen (2010:800) 5 kap 10 §. Rektor ska inom en vecka anmäla till huvudman.

Elev upplever sig kränkt av en annan elev

1. Om en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling av en elev som går på skolan (detta gäller även utanför skoltid, ex nätkränkningar) kan eleven vända sig till valfri personal. Samma sak gäller om en elev upplever att en annan elev är utsatt för kränkande behandling, vilket då behöver föras vidare.
2. Den person som eleven vänder sig till ska dokumentera händelsen. Personen lämnar sedan rapporten till den utsatte elevens mentor, till mentor för den elev som ska ha kränkt och ansvarig rektor. Även mindre händelser ska dokumenteras.
3. Rektor tillsammans med elevhälsan ansvarar för vidare utredning och dokumentation av händelsen. Samtal sker först med den som utsatts för kränkningen, sedan med den eller de elever som ska ha kränkt. Kontakt tas med vårdnadshavare om berörda elever är omyndig.
4. Om eleverna har behov av stödsamtal kontaktas kurator.
5. I varje enskilt fall bedöms om en anmälan ska göras till polis eller socialtjänsten.
6. En eventuell polisanmälan görs av ansvarig skolledare. När en polisanmälan görs ska skolan avstå från att utreda, men ändå genomföra nödvändiga åtgärder.
7. Vid händelser som inneburit allvarlig fara för liv och hälsa ska ansvarig rektor kontakta Arbetsmiljöverket.
8. Mentor och kurator/skolsköterska följer upp händelsen med elev och eventuellt vårdnadshavare. De ska få tillfälle att uttala sig om situationen har förbättrats.
9. Om kränkning/diskriminering inte upphör har rektor ansvar för att genomföra andra åtgärder, till exempel avstängning av elev från skolan. Ett sådant beslut meddelas alltid nämnd/förvaltningsledning.

Elev upplever sig kränkt av personal

1. Om en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling kan eleven vända sig till valfri personal. Samma sak gäller om en elev upplever att en annan elev är utsatt för kränkande behandling av personal.
2. Den person som eleven vänder sig till ska dokumentera händelsen. Personen lämnar sedan rapporten till rektor.
3. Rektor ansvarar för vidare utredning och dokumentation av händelsen samt kontaktar verksamhetschefen. Samtal sker först med den som utsatts för kränkningen, sedan med den person som ska ha kränkt.
4. Om elev inte fyllt 18 år kontaktas vårdnadshavaren.
5. Lämpliga åtgärder vidtas.
6. Om elev har behov av stödsamtal kontaktas kurator.
7. Mentor eller annan personal kontaktar rektor om kränkningen inte upphör.
8. En eventuell polisanmälan görs av rektor. När en polisanmälan görs ska skolan avstå från att utreda, men ändå genomföra nödvändiga åtgärder.
9. Vid händelser som inneburit allvarlig fara för liv och hälsa ska rektor kontakta Arbetsmiljöverket.

Personal upplever sig kränkt av elev

1. Den som ser tecken på kränkande behandling eller diskriminering av personal vänder sig till rektor eller resursteam.
2. Rektor eller den som rektor uppdrar till utreder och dokumenterar.
3. Personen erbjuds lämpligt stöd.
4. Om elev inte fyllt 18 år kontaktas vårdnadshavare.
5. Resursteamet kan vara en resurs för elev som påstås ha kränkt personal.
6. Lämpliga insatser vidtas.
7. Personal kontaktar rektor om kränkningen inte upphör.
8. En eventuell polisanmälan görs av rektor. När en polisanmälan görs ska skolan avstå från att utreda, men ändå genomföra nödvändiga åtgärder.
9. Vid händelser som inneburit allvarlig fara för liv och hälsa ska rektor kontakta Arbetsmiljöverket.
10. Om kränkning/diskriminering inte upphör har rektor ansvar för att genomföra andra åtgärder, till exempel avstängning av elev från skolan. Ett sådant beslut meddelas alltid nämnd/förvaltningsledning.

Personal upplever sig kränkt av personal

1. Om personal upplever sig utsatt för kränkande behandling talar personen med sin chef.
2. Den som upplever sig utsatt gör en händelserapport för att dokumentera händelsen. Personen lämnar sedan rapporten till sin chef eller en annan chefsperson.
3. Skulle det vara chefen som påstås ha kränkt medarbetaren vänder sig den anställde till en annan rektor eller verksamhetschef.
4. Rektorn ansvarar för vidare utredning och dokumentation av händelsen om inte brott misstänks ha begåtts. Då kontaktas polis.
5. Samtal sker först med den som utsatts för kränkningen, sedan med den person som ska ha kränkt. Vid samtalet deltar de berörda personernas chefer.
6. Lämpliga åtgärder vidtas.
7. Om personal har behov av stödsamtal erbjuds det.
8. En eventuell polisanmälan görs av rektor. När en polisanmälan görs ska skolan avstå från att utreda, men ändå genomföra nödvändiga åtgärder.
9. Vid händelser som inneburit allvarlig fara för liv och hälsa ska rektor kontakta Arbetsmiljöverket.

Sekretess, handläggning och dokumentation

Anmälningar om kränkande behandling och diskriminering innehåller ofta uppgifter om elevers personliga förhållanden och omfattas därmed av sekretess. Handlingar som tillhör ärendet förvaras på ett säkert sätt så att inte obehöriga får tillgång till dem. Ärendet diarieförs och handlingar lämnas ut efter menprövning¹ om någon begär det. Vårdnadshavare får ta del av den dokumentation som upprättats kring det egna barnet. Det är trots sekretessen tillåtet att skicka handlingar i ärenden via kommunens mail till diariet. Ärendet i sin helhet ska förvaras i den utsatte elevens elevhälsoakt.

---

¹ Menprövning kallas det när man prövar om personuppgifter kan röjas utan att det är till men för den som uppgifterna rör eller dennes närstående.

För ytterligare stöd

Om du blir illa behandlad och du tycker att skolan inte gör tillräckligt för att hjälpa dig kan du anmäla till Diskrimineringsombudsmannen (DO) eller Barn- och elevombudet (BOE). Din anmälan kan vara ett kort brev men du måste skriva vad du heter och vilken skola du går på och lite vad som har hänt.

Barn- och elevombudet

Box 23069
104 35 Stockholm
tel: 08-586 080 00
e-post: beo@skolinspektionen.se

Diskrimineringsombudsmannen

Box 3686
103 59 Stockholm
tel: 08-120 20 700
e-post do@do.se

Du kan även vända dig till:

BeoN, Barn- och elevombudet i Norrköpings kommun:

Stephan Andersson
Telefon: 011 - 15 60 66
e-post: stephan.andersson@norrkoping.se

På Hagagymnasiet finns också ett starkt elevhälsoteam med bland annat två skolsköterskor och tre kuratorer som stöd:

Inger Karlsson	skolsköterska	072 - 53 96 172	
Susanne Eriksson	skolsköterska	073 - 020 24 61	
Anna Edman	kurator	073 - 020 28 28	
Annette Stenlås	kurator	073 - 020 11 99	
Elin Engdahl	kurator	(föräldraledig)	
Mikael Chabo	kurator (vik.)	072 - 465 21 60	detta nummer till 31/8
		073 - 020 20 06	detta nummer från 1/9
Jessica Petersson Berge	kurator (vik.)	073 - 020 20 06	detta nummer till 31/8

Vad kan man göra hemma?

Det är av stor betydelse är att hemmet och verksamheten har en öppen dialog och känner stöd och förtroende för varandra. Vårdnadshavare bör prata med eleven hemma, vara lyhörd och uppmärksam på eventuella signaler. Vid minsta misstanke om att något inte är som det ska vara bör personal i verksamheten skyndsamt kontaktas.

Skollagen 2010:800

6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling

Ändamål och tillämpningsområde

1 § Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

Diskriminering

2 § Bestämmelser om förbud m.m. mot diskriminering i samband med verksamhet enligt denna lag finns i diskrimineringslagen (2008:567).

Definitioner

3 § I detta kapitel avses med

- elev: utöver vad som anges i 1 kap. 3 § den som söker annan utbildning än förskola enligt denna lag,
- barn: den som deltar i eller söker plats i förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap.,
- personal: anställda och uppdragstagare i verksamhet enligt denna lag, och
- kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Tvingande bestämmelser

4 § Avtalsvillkor som inskränker rättigheter eller skyldigheter enligt detta kapitel är utan verkan.

Ansvar för personalen

5 § Huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Aktiva åtgärder, Målinriktat arbete

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Förbud mot kränkande behandling

9 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

10 § En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

För verksamhet som avses i 25 kap. och för fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet eller förskoleenhet gäller första och andra styckena för den personal som huvudmannen utser. *Lag (2018:1303)*.

Förbud mot repressalier

11 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna i kapitlet.

Skadestånd

12 § Om huvudmannen eller personalen åsidosätter sina skyldigheter enligt 7, 8, 9, 10 eller 11 § ska huvudmannen dels betala skadestånd till barnet eller eleven för den kränkning som detta innebär, dels ersätta annan skada som har orsakats av åsidosättandet. Skadestånd för kränkning i andra fall än vid repressalier lämnas dock inte, om kränkningen är ringa.

Om det finns särskilda skäl, kan skadeståndet för kränkning sättas ned eller helt falla bort.

Rättegången

13 § Mål om skadestånd enligt detta kapitel ska handläggas enligt bestämmelserna i rättegångsbalken om rättegången i tvistemål när förlikning om saken är tillåten.

I sådana mål kan det dock förordnas att vardera parten ska bära sin rättegångskostnad, om den part som har förlorat målet hade skälig anledning att få tvisten prövad.

Bevisbörda

14 § Om ett barn eller en elev som anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling enligt 9 § eller repressalier enligt 11 §, visar omständigheter som ger anledning att anta att han eller hon har blivit utsatt för sådan behandling, är det huvudmannen för verksamheten som ska visa att kränkande behandling eller repressalier inte har förekommit.

Rätt att föra talan

15 § I en tvist om skadestånd enligt detta kapitel får Statens skolinspektion som part föra talan för ett barn eller en elev som medger det. När Skolinspektionen för sådan talan får myndigheten i samma rättegång också föra annan talan för barnet eller eleven om han eller hon medger det. För barn under 16 år krävs vårdnadshavares medgivande.

Bestämmelserna i rättegångsbalken om part ska gälla även den för vilken Skolinspektionen för talan enligt detta kapitel när det gäller jävsförhållande, pågående rättegång, personlig inställelse samt förhör under sanningsförsäkran och andra frågor som rör bevisningen.

När ett barn eller en elev för talan enligt detta kapitel får Skolinspektionen inte väcka talan för barnet eller eleven om samma sak.

16 § Rättens avgörande i ett mål där Statens skolinspektion för talan för ett barn eller en elev får överklagas av barnet eller eleven, om det får överklagas av myndigheten.

När rättens avgörande i ett mål som avses i första stycket har vunnit laga kraft, får saken inte prövas på nytt på talan av vare sig barnet eller eleven eller Skolinspektionen.

Diskrimineringslagen 2008:567

1 kap, 4 § I denna lag avses med diskriminering

1. *direkt diskriminering*: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

2. *indirekt diskriminering*: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfarings sätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfarings sättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,

3. *bristande tillgänglighet*: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt

- andra omständigheter av betydelse,

4. *trakasserier*: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

5. *sexuella trakasserier*: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,

6. *instruktioner att diskriminera*: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-5 och som lämnas åt någon som står i lydads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag. Lag (2014:958).

Ytterligare relevanta lagrum

Denna plan bygger även på andra lagar, konventioner och förordningar t ex Barnkonventionen, Arbetsmiljölagen, Europakonventionen artikel 14, Regeringsformen 1 kap 2 §, Brottsbalken, Socialtjänstlagen 14 kap 1§.